

DOSSIER DE PREMSA

MIESO
ARCH

European Union
Prize 2009

Premi d'Arquitectura Contemporània de la Unió Europea Premi Mies van der Rohe 2009

El premi és una iniciativa conjunta de la Comissió Europea i de la Fundació Mies van der Rohe. El Premi, així com la Menció Especial Arquitecte Emergent, s'atorga de forma biennal a obres completades durant els dos anys anteriors, realitzades en països coberts pel Programa Cultura de la UE*. Els objectius principals d'aquest premi són reconèixer i elogiar l'excel·lència en l'àmbit de l'arquitectura i destacar la important aportació dels professionals europeus al desenvolupament de nous conceptes i tecnologies.

D'aquesta manera, les institucions públiques i el públic en general, poden arribar a una millor comprensió de la funció cultural de l'arquitectura en la construcció de les nostres ciutats. A més, el Premi pretén fomentar l'arquitectura de dues maneres significatives: estimulant una major circulació dels arquitectes professionals per tota la Unió Europea i ajudant joves arquitectes en l'inici de les seves trajectòries.

Els candidats al Premi els proposen un ampli grup d'experts independents de tota Europa, així com els col·legis d'arquitectes que formen part del Consell d'Arquitectes d'Europa (CAE) i altres col·legis nacionals d'arquitectes europeus. En cada edició biennal, el jurat selecciona dues obres: una que rep el Premi, i l'altra que obté la Menció Especial, totes dues en reconeixement de les seves qualitats conceptuals, tècniques i constructives. El Jurat també escull un seguit d'obres exemplars que s'inclouran en el catàleg i l'exposició del Premi.

El Premi té una dotació en metàl·lic de 60.000 euros, mentre que la Menció Especial en té una de 20.000 euros. Juntament amb el premi en metàl·lic, els guanyadors rebran una escultura dissenyada per l'artista català Xavier Corberó inspirada en el Pavelló Mies van der Rohe, símbol del Premi i una de les principals obres arquitectòniques del segle XX.

** Els països que cobreix el Programa Cultura de la UE són els estats de la Unió Europea: Alemanya, Àustria, Bèlgica, Bulgària, Dinamarca, Eslovàquia, Eslovènia, Espanya, Estònia, Finlàndia, França, Grècia, Hongria, Irlanda, Itàlia, Letònia, Lituània, Luxemburg, Malta, Països Baixos, Polònia, Portugal, Regne Unit, República Txeca, Romania, Suècia i Xipre; a més, els països de l'EEA: Islàndia, Liechtenstein, Noruega; i els països candidats a la UE: l'Antiga República Iugoslava de Macedònia (FYROM), Croàcia, Turquia i Sèrbia.*

Aquest projecte ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

Programa Cultura

mies barcelona

Història

La idea d'un premi d'arquitectura europea la va proposar al Parlament Europeu l'eurodiputat Xavier Rubert de Ventós. El 28 d'abril de 1987 es va signar un acord entre el comissari europeu Carlo Ripa di Meana i l'alcalde de Barcelona, Pasqual Maragall, per crear el "Premi Mies van der Rohe de les Comunitats Europees", la primera edició del qual es va celebrar el 1988.

L'any 2000 la Fundació Mies van der Rohe va presentar el model del Premi Mies van der Rohe com a resposta a la demanda de propostes per part de la Comissió Europea per al "Premi d'Arquitectura Contemporània de la Unió Europea". El canvi més significatiu va ser la institució de la Menció Especial Arquitecte Emergent, la qual reconeix l'obra de joves professionals en l'inici de la seva trajectòria. Després que s'acceptés la proposta, el Premi Mies van der Rohe es va convertir en el premi d'arquitectura oficial de la Unió Europea i, des d'aleshores, s'han dut a terme quatre edicions (2001, 2003, 2005 i 2007).

A llarg d'aquests 21 anys els objectius bàsics i els tràmits organitzatius establerts l'any 1987 no han patit gaires canvis. Des del principi, el premi ha estat un projecte col·lectiu que compta amb la col·laboració del Comitè Assessor, els col·legis membres del Consell d'Arquitectes d'Europa, i altres col·legis nacionals d'arquitectes, experts independents, els membres del jurat i els arquitectes les obres dels quals es proposen cada dos anys.

Un dels aspectes més importants és que, a banda del projectes als quals s'atorga el premi i la Menció Especial, el jurat selecciona un conjunt d'obres que es publicaran en un catàleg i que s'inclouran en una exposició itinerant. Això s'ha traduït en un seguit de publicacions i exposicions que han configurat l'evolució de l'arquitectura europea al llarg dels darrers 20 anys i que han constituït un arxiu molt important de documentació que inclou dibuixos originals, fotografies, materials audiovisuals i maquetes.

Igualment, el Premi destaca allò que l'arquitectura europea pot oferir a la resta del món. Les obres proposades no tenen limitacions de dimensions ni de programa. La selecció del jurat per a cada edició ha inclòs cases particulars, habitatges de protecció oficial, museus i establiments culturals, centres esportius i projectes d'infraestructures i urbans a gran escala amb el denominador comú de l'aportació que totes aquestes obres fan a la construcció de la ciutat.

Calendari de l'onzena edició

Desembre de 2008

Es fa pública la llista de totes les obres nominades per al premi.

Febrer de 2009

Primera reunió del jurat a Barcelona. Escollirà els finalistes i les obres seleccionades que apareixeran en el catàleg i l'exposició.

Abril de 2009

Conferències a l'Auditori de la Pedrera de Caixa Catalunya impartides pels cinc arquitectes finalistes. El jurat visitarà els cinc projectes finalistes i es reunirà per darrer cop per decidir els guanyadors del Premi i de la Menció Especial Arquitecte Emergent.

Maig o juny de 2009 (data a confirmar)

La cerimònia de lliurament dels premis tindrà lloc al Pavelló Mies van der Rohe, Barcelona.

Membres del Jurat

Francis Rambert, President

Director de l'Institut français d'architecture, París

François Rambert és el director de l'Institut français d'architecture (Ifa) a la Cité de l'architecture et du patrimoine de París. Entre 1990 i 2004 va escriure a la secció de cultura de Le Figaro i va ser cofundador i editor en cap de la revista D'Architectures. Ha publicat nombrosos articles d'arquitectura i disseny en la premsa especialitzada: i és autor de diversos llibres d'arquitectura, entre els quals destaca una monografia sobre Massimiliano Fuksas per a Editions du Regard (1997). També ha estat comissari de diverses exposicions, com ara Bouge l'Architecture (París, 2002), i de les biennals d'arquitectura de Buenos Aires (1998 i 2001), de Rotterdam (2003) i de Venècia (2008).

Ole Bouman

Director del Nederlands Architectuurinstituut de Rotterdam

Ole Bourman és el director del Nederlands Architectuurinstituut (NAi) de Rotterdam. Abans d'ocupar aquest càrrec, va ser editor en cap de la revista Volume, així com el director de l'Archis Foundation. Historiador cultural i arquitectònic, exerceix d'escriptor, comissari i professor. Entre les seves publicacions trobem el manifest enciclopèdic The Invisible in Architecture (coautor, 1994), així com The Battle for Time (2003). Ha estat comissari de nombroses exposicions, incloent-hi RealSpace in QuickTimes per a la Triennale di Milano (1996), Egotecture per al Museu Boijmans van Bueningen de Rotterdam, i Manifesta 3, a Ljubljana (2000). Ha ensenyat i impartit conferències a diverses universitats internacionals i és conferenciant habitual al Massachusetts Institute of Technology, Cambridge.

Aquest projecte ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

Programa Cultura

Fulvio Irace

Director del Departament d'Arquitectura i Disseny de la Triennale di Milano

Fulvio Irace és el director del Departament d'Arquitectura i Disseny de la Triennale di Milano, i és professor d'Història d'Arquitectura Contemporània a la Facultat d'Arquitectura del Politecnico di Milano. Ha estat comissari de diverses exposicions sobre arquitectura italiana entre les dues guerres mundials i és autor de diversos llibres com ara *Driadebook: 25 Years on the Drawing Board* (1995) i *Emilio Ambasz: a Technological Arcadia* (2005). Ha col·laborat en moltes revistes arquitectòniques, entre les quals *The Architectural Review*, *Lotus* i *Ottogano* i va ser editor de *Domus* entre 1980 i 1986. A banda de fer de crític arquitectònic per a *Il Sole 24 ORE Domenica*, des del 2008 és el director editorial de la secció sobre llibres i revistes arquitectòniques de *Il Sole 24 ORE Business Media*.

Carme Pinós

Arquitecta, Barcelona

Carme Pinós es va llicenciar a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona i és professora en nombroses universitats d'arreu del món. Les seves primeres obres inclouen el Cementiri d'Igualada, les instal·lacions de tir amb arc per als Jocs Olímpics de Barcelona i l'Escola La Llauna (en col·laboració amb el seu antic soci Enric Miralles). L'any 1991 va crear el seu propi despatx, el qual ha completat el parc de Ses Estacions i la plaça Espanya, de Palma de Mallorca, i la Torre Cube de Guadalajara (Mèxic). Actualment, el seu despatx treballa en l'edifici d'habitatges Novoli, de Florència, la Delegació de la Generalitat de Catalunya de Tortosa, i el disseny de la plaça Gardunya, de Barcelona, així com en un edifici d'habitatges i l'Escola de Belles Arts Massana contigus a la plaça. L'any 2008 va rebre el Premi Nacional d'Arquitectura i Espai Públic.

Luis M. Mansilla

Arquitecte, Madrid

Guanyador del Premi d'Arquitectura Contemporània de la Unió Europea - Premi Mies van der Rohe 2007 pel MUSAC, Lleó, Espanya

Luis M. Mansilla es va llicenciar a l'Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Madrid l'any 1982 i va aconseguir el doctorat per la mateixa ETSAM el 1998 (Premi Extraordinari UPM). L'any 1984 va obtenir una subvenció de l'Acadèmia Espanyola de Belles Arts de Roma, i l'any 1987 va rebre una beca del Consell d'Europa i l'Institut Suec, amb la qual va dur a terme recerques en l'Arkitekturmuseet d'Estocolm. El 1992 Emilio Tuñón i Luis M. Mansilla van crear el despatx d'arquitectes Mansilla + Tuñón Arquitectos. Mentre que la seva feina s'ha centrat en la confrontació i la pràctica acadèmica, el seu despatx ha realitzat moltes obres, incloent-hi la Fundación Pedro Barrié de la Maza de Vigo (2005), l'Auditori de Lleó (2003), el Museu Arqueològic i de Belles Arts de Zamora (1996) i el MUSAC (Museu d'Art Contemporani de Castella i Lleó) (2004). Mansilla + Tuñón Arquitectos també editen la revista especialitzada CIRCO.

Aquest projecte ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

Programa Cultura

Vasa J. Perović

Arquitecte, Ljubljana

Menció Especial Arquitecte Emergent 2007 per la Facultat de Matemàtiques de Ljubljana

Vasa J. Perović es va llicenciar a la Facultat d'Arquitectura de Belgrad l'any 1992. Va fundar el seu despatx d'arquitectes l'any 1997, el qual dirigeix actualment amb Matija Bevk. Les seves principals obres inclouen el Centre de Congressos Brdo, de Krani i la Casa HB i la Casa D, totes dues a Ljubljana. L'any 2007 van rebre el Premi Plečnik d'Arquitectura per la Residència d'Estudiants Poljane, de Ljubljana, i aquell mateix any van guanyar la Menció Especial Arquitecte Emergent en l'edició de 2007 del Premi per la Facultat de Matemàtiques de Ljubljana. Des de 2002 la seva obra s'ha exposat en diferents països. L'any 2004 van seleccionar Bevk Perović Architekti per participar en l'exposició Young Generation of Slovenian Architects en la galeria del Royal Institut of Architects de Dublín i el 2006 van participar en l'exposició Wonderland en l'Architekturzentrum Wien, de Viena.

Irena Fialová

Arquitecta, Praga

Irena Fialová es va llicenciar a la Facultat d'Arquitectura de la České vysoké učení technické v Praze, la mateixa facultat on imparteix classes actualment, i també a la Vysoká škola uměleckoprůmyslová (AAAD / VŠUP). L'any 1992 va cofundar Zlatý rez, una editorial i una revista d'arquitectura, de la qual és sòcia i editora executiva. S'ha especialitzat en planificació urbanística i ha treballat per al Departament de Planificació Estratègica de la ciutat de Praga. Ha impartit conferències sobre arquitectura txeca contemporània en moltes ciutats, incloent-hi Barcelona, Buenos Aires, Piran i Viena. Ha traduït al txec (juntament amb Jana Tichá), Ignasi de Solà Morales Diferències: topografia de l'arquitectura contemporània (ČKA Praha 1998), i és autora i editora dels llibres Zlatý Andel, Jean Nouvel v Praze (2000); Tancící dum, Frank Gehry Vlado Milunic (2003) i The Guide on Contemporary Prague Architecture (2007).

Lluís Hortet, Secretari del Jurat

Director de la Fundació Mies van der Rohe

Diane Gray

Coordinadora del Premi, Fundació Mies van der Rohe

Aquest projecte ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea

Programa Cultura

Comitè Assessor

El Comitè Assessor, format per 17 de les institucions arquitectòniques més prestigioses de tota Europa, col·labora amb la Fundació Mies van der Rohe en el procés d'organització dels premis.

arc en rêve centre d'architecture, Bordeus
Architecture Foundation, Londres
Architekturzentrum Wien, Viena
Arkitekturmuseet, Estocolm
Berlage Institute, Rotterdam
CIVA, Brussel·les
Dansk Arkitektur Center, Copenhaguen
DESSA, Ljubljana
Deutsches Architekturmuseum, Frankfurt
Eesti Arhitektuurimuuseum, Tallinn
EUROPAN, París
Institut français d'architecture, París
Nasjonalmuseet for Kunst, Arkitektur og Design, Oslo
Nederlands Architectuurinstituut, Rotterdam
RIBA Trust, Londres
Suomen Rakennustaiteen Museo, Hèlsinki
Triennale di Milano, Milà

Comitè Directiu

El Comitè Directiu el conformen un grup de set membres del Comitè Assessor que treballen estretament amb la Fundació Mies van der Rohe com a coorganitzadors del Premi.

Architekturzentrum Wien, Viena
Dansk Architektur Center, Copenhaguen
Deutsches Architekturmuseum, Frankfurt
Fundació Mies van der Rohe, Barcelona
Institut français d'architecture, París
Nederlands Architectuurinstituut, Rotterdam
RIBA Trust, Londres
Triennale di Milano, Milà

Guanyadors anteriors

Guanyadors del Premi d'Arquitectura Contemporània – Premi Mies van der Rohe

- 2007 MUSAC – Museu d'Art Contemporani de Castella i Lleó, Lleó, Espanya
Mansilla + Tuñón Arquitectos / Luis M. Mansilla, Emilio Tuñón
- 2005 Ambaixada dels Països Baixos a Berlín, Alemanya
Office for Metropolitan Architecture (OMA) / Rem Koolhaas, Ellen van Loon
- 2003 Aparcament i terminal Hoenheim Nord, Estrasburg, França
Zaha Hadid
- 2001 Centre Kursaal, Sant Sebastià, Espanya
Rafael Moneo

Menció Especial Arquitecte Emergent

- 2007 Facultat de Matemàtiques, Ljubljana, Eslovènia
bevk perović arhitekti / Matija Bevk, Vasa J. Perović
- 2005 BasketBar, Utrecht, Països Baixos
NL Architects / Pieter Bannenberg, Walter van Dijk, Kamiel Klaasse, Mark Linnemann
- 2003 Ajuntament de Scharnhauser Park, Ostfilder, Alemanya
Jürgen Mayer H.
- 2001 Centre de Distribució Kaufmann Holz, Bobingen, Alemanya
Florian Nagler

Guanyadors del Premi Pavelló Mies van der Rohe d'Arquitectura Europea

- 1999 Museu d'Art de Bregenz, Bregenz, Àustria
Peter Zumthor
- 1997 Biblioteca Nacional de França, París, França
Dominique Perrault
- 1994 Estació ferroviària de Waterloo, Londres, Regne Unit
Nicholas Grimshaw / Nicholas Grimshaw & Partners
- 1992 Estadi municipal d'esports, Badalona (Barcelona), Espanya
Esteve Bonell, Francesc Rius
- 1990 Terminal de l'Aeroport de Stansted, Londres, Regne Unit
Norman Foster / Foster + Partners
- 1988 Banc Borges e Irmão, Vila do Conde, Portugal
Álvaro Siza Vieira

Exposició i catàleg

La Fundació Mies van der Rohe organitza una exposició itinerant que es presentarà en diversos museus i institucions. Els continguts d'aquesta exposició inclouen textos que expliquen el Premi i els seus objectius; dibuixos i fotografies de totes les obres presentades (les obres que han rebut el Premi i la Menció Especial, així com la selecció d'obres seleccionades pel jurat); i maquetes. Aquesta exposició pretén ser molt didàctica i oferir una informació àmplia per a professionals i estudiants d'arquitectura, així com per al públic en general. També es publicarà un catàleg que inclou documentació sobre totes les obres seleccionades pel jurat, juntament amb articles dels membres del jurat i presentacions institucionals. Aquest catàleg, així com l'exposició itinerant, proporcionen un panorama únic i important del desenvolupament de l'arquitectura europea contemporània en oferir una antologia d'algunes de les millors obres realitzades durant 2007 i 2008.

El Pavelló Mies van der Rohe i la Fundació Mies van der Rohe

El pavelló es va construir per a l'Exposició Universal de Barcelona de 1929 i es va desmantellar l'any següent. Al cap de mig segle, i en veure la importància que tenia per a l'arquitectura contemporània, l'Ajuntament de Barcelona, juntament amb l'arquitecte Oriol Bohigas al capdavant del Departament de Planificació Urbanística, van decidir reconstruir de forma fidel l'edifici. El projecte el van dur a terme, després d'una recerca exhaustiva, Ignasi de Solà-Morales, Cristian Cirici i Fernando Ramos entre 1983 i 1986 en l'emplaçament original del pavelló a Montjuïc.

La Fundació Mies van der Rohe es va crear el 1983 amb l'objectiu de treballar per a la reconstrucció del pavelló. Des que es va completar el projecte, a la Fundació, membre de la Confederació Internacional de Museus Arquitectònics (ICAM), se li ha encomanat la tasca de conservar i gestionar el pavelló.

La Fundació també se centra en fomentar el debat sobre l'arquitectura i l'urbanisme contemporanis, construint un arxiu documental sobre Ludwig Mies van der Rohe i sobre arquitectura moderna i contemporània, i organitza premis, cursos, conferències, exposicions, publicacions i estudis relacionats amb aquests temes.

Ludwig Mies van der Rohe (1886-1969)

Ludwig Mies van der Rohe va néixer a Aquisgrà (Alemanya) l'any 1886. De resultes del temps passat sota la influència de Peter Behrens, Mies va desenvolupar un estil constructiu basat en tècniques arquitectòniques estructurals i en el classicisme prussià. Famos per la frase "menys és més", va promoure un estil arquitectònic basat en l'honestedat material i la integritat estructural. Al llarg dels darrers vint anys de la seva vida, Mies va fer realitat la seva visió d'una arquitectura monumental de "pell i ossos", amb les seves darreres obres representant la idea d'una arquitectura universal i simplificada.

Entre les seves obres més destacades trobem: Exposició i apartaments Werkbund: Weissenhofsiedlung, Stuttgart, Alemanya, 1927; Casa H. Langer, Krefeld, Alemanya, 1928; Pavelló Alemany, Barcelona, construït entre 1928 i 1929, desmantellat el 1930; Casa Tugendhat, Brno, República Txeca, 1930; Casa Farnsworth, Plano, Illinois, 1946-1950; Apartaments Lake Shore Drive, Chicago, Illinois, 1948-1951; Edifici Crown Hall (IIT), Chicago, 1950-1956; Edifici Seagram, Nova York, 1954-1958; i la Nova Galeria Nacional, Berlín, 1962-1968.

